

8 Kemikaliespill – hantering av oavsiktligt spill

Förändringar sedan föregående version

Information under rubrik *Bakgrund och syfte* har kompletterats.

Sammanfattning

Rutinen beskriver hur personal ska agera vid spill av kemikalier för att minimera skador på sig själva och på den yttre miljön.

Bakgrund och syfte

Lagkrav inom området för kemikaliehantering omfattar både av miljö- och arbetsmiljölagstiftning. Inom sjukhuset hanteras stora flöden av kemikalier som kan innebära risker för medarbetare och yttre miljö vid oavsiktligt spill. För att minimera dessa risker har denna rutin tagits fram.

Syftet med rutinen är att säkerställa att alla som hanterar kemikalier har kunskap om tillvägagångssätt vid ett oavsiktligt spill.

Förutsättningar

Riskbedömning av kemikaliehantering ska genomföras för att identifiera, förhindra och begränsa risker vid hantering. Alla som använder kemiska produkter ska ha kunskap om hur oavsiktliga spill ska hanteras för att förhindra utsläpp till avlopp och att andra olyckor sker på grund av spillet.

Skyddsinstruktioner vid hantering tas fram vid behov. Sjukhusövergripande skyddsinstruktioner finns framtagna för fixeringsvätskor, Fixeringsvätskor för provtagning, skyddsinstruktioner för hantering, SÄS.

Lämplig saneringsutrustning ska finnas på arbetsplatser där kemikalier hanteras. Om enbart desinfektionsmedel förvaras på enheten är det inte nödvändigt att ha saneringsutrustning. Följande rutin avser kemikaliespill av mindre mängder. Vid större utsläpp av till exempel läckande rör, cisterner eller fat med kemikalier hänvisas till Rutin för att hantera miljöolycka som Fastighet stöd och service ansvarar för.

Observera att det inte finns någon exakt mängdgräns för vad som betraktas som ett mindre spill eller ett större utsläpp. Rådgör med närmsta chef, miljöorganisationen eller med räddningstjänst vid osäkerhet.

Utförande

Det är alltid viktigt att förhindra utsläpp till avlopp om möjligt. Resultat från riskbedömning av kemikaliehanteringen ska beskriva hur hanteringen sker på ett säkert sätt.

Mer information om åtgärder vid oavsiktligt spill och avfallshantering finns i säkerhetsdatabladet under avsnitt 6 och 13. Vid mindre spill ska skyddsutrustning och hjälpmedel användas för att minimera risker. Avsnitt 8 i säkerhetsdatabladet beskriver skyddsåtgärder. Exempel på skydd och hjälpmedel finns beskrivet nedan.

- Skyddshandskar och eventuellt särskilda skyddskläder
- Skyddsglasögon
- Andningsskydd
- Torkpapper, cellstoff eller liknande för vattenlösningar
- Absorbent för organiska vätskor eller starka syror och baser.
Använd cirka fyra gånger spilld volym
- Sopborste och skyffel
- Kraftig plastpåse
- Kärll med tättslutande lock

Hantering av små mängder av fast och flytande spill

Små mängder av fast eller flytande spill sopas upp eller torkas upp med torkpapper eller cellstoff och läggs i restavfall. Torka efter med fuktat hushållspapper och rengör ytan efteråt.

Hantering av större mängder fast och flytande spill

Vid större mängder fast och flytande spill ska rikligt med absorbent användas. Torka efter med fuktat hushållspapper och rengör ytan efteråt.

Avfall från kemikaliespill, inklusive förorenat material, som är klassat som miljö- och hälsofarligt hanteras enligt följande rutiner [Kemikalieavfall SÄS Borås](#) och [Kemikalieavfall SÄS Skene](#). För verksamheter utanför sjukhustomterna ska kemikaliespill hanteras på följande sätt:

1. Kemikaliespill, inklusive förorenat material, som är klassat som miljö- och hälsofarligt packas i kärl med tättslutande lock.
2. Kärl märks upp med etikett för farligt avfall och innehåll anges. Etiketten beställs i marknadsplatsen.
3. Skyddsblad bör skickas med. Skyddsblad är en sammanfattning av säkerhetsdatabladet innehåller bland annat information om produktens klassning, faroangivelser och skyddsangivelser. Skyddsbladet hämtas i kemikaliehanteringssystemet.
4. Det farliga avfallet ställs sedan ut i utrymme där avfall förvaras.
5. För verksamheter som befinner sig i externt hyrda lokaler är det viktigt att farligt avfall rapporteras in enligt rutin. Ansvarsfördelning kan variera. Kontakta hållbarhetsenheten för stöd i arbetet.

Vid ett större kemikaliespill ska händelsen rapporteras i MedControl Pro som miljöavvikelse.

Uppföljning

Efterlevnad av rutin följs upp vid intern och extern miljörevision och miljöronder. Uppföljning sker också när nya lagar eller andra krav uppdateras och medför förändringar i hanteringen. Miljöavvikelser följs upp årligen i MedControl Pro.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Granskad av: Julia Axengren, (julax5), Strateg

Godkänd av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Dokument-ID: SAS9613-1190749860-105

Version: 8.0

Giltig från: 2025-10-01

Giltig till: 2027-10-01